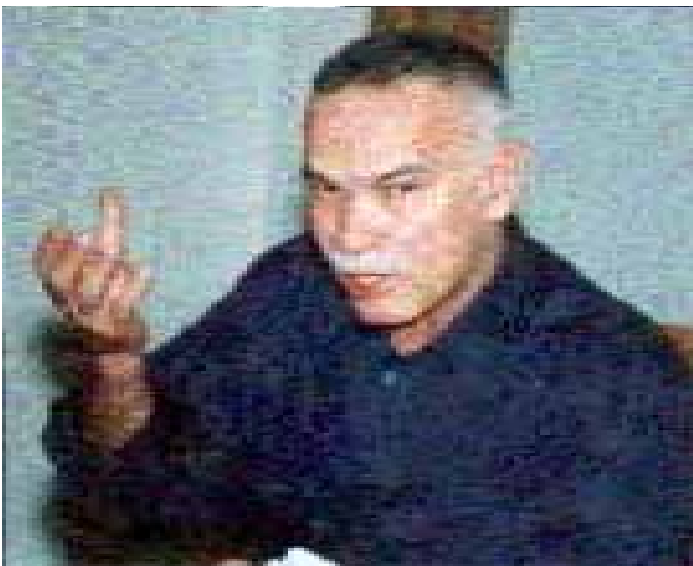

داواکارییه‌کانی کورد له‌عیراقی نویدا چین؟

نووسینی: نه‌وشیروان مسته‌فا

روژنامه‌ی (الشرق الاوسط) 2004/2/20

و: دلاهور عوسمان

بهر له‌وه‌لامدانه‌وه‌ی ئەم پرسیاره، وا چاکه هه‌ندیک راستی روون بکەیتنوه

یه‌که‌م: مانه‌وه‌ی کورد له‌چوارچێوه‌ی عیراقدادا به‌ر له‌هه‌ر لایه‌نیکه‌ی تر له‌قازانجی خۆیدا به.

ناشکرایه که‌قیله‌ی موسلمانانی جیهان و 3\2ی نه‌وتی دنیا له‌خاکی عه‌ره‌دا به، ئه‌وانیش خاوه‌نی پتر له‌20 ده‌ولته‌ن و ده‌سه‌لاتیکه‌ی گه‌وره‌یان له‌کۆرۆ کۆبوونه‌وه ئێوده‌ له‌ئێسه‌ ئیسلامیه‌کان و ریکه‌سراوی ئۆپیه‌سک و نه‌ته‌ریه‌که‌گرتوه‌کاندا هه‌یه، بۆیه کاتی‌ک کورد له‌گه‌ڵ قه‌ومییه‌تیکه‌ی خاوه‌ن هێزیکه‌ی سیاسی و ئابووری و که‌لتووری و شارستانی گه‌وره‌ی وه‌ عه‌ره‌ب ده‌بن که‌ده‌به‌ پالێشیتیک بۆ کورد، ئه‌وا ئەم کاره‌ ده‌بێته‌ مایه‌ی به‌هێزکردنیان.

دووه‌م: کاتی‌کیش کورد ده‌بن به‌دۆست و پشتیوانی عه‌ره‌ب، ئەمه‌ هێز بۆ عه‌ره‌ب په‌یدا ده‌کات.

راسته‌ کورد هیچ ده‌ولته‌تیکه‌ی نییه، به‌لام پاش قه‌ومییه‌ته‌کانی عه‌ره‌ب و تورک و فارس به‌گه‌وره‌ترین قه‌ومییه‌ته‌ له‌ناوچه‌ی رۆژه‌لاتی ناوه‌راستادا له‌قه‌لم ده‌دریت.

قه‌ومییه‌ته‌کانی عه‌ره‌ب و تورک و فارس سنووری هاوه‌شیان نییه، ئەگه‌ر هه‌شپه‌ت ئه‌وا که‌مه، که‌چی سنووری سیاسی نی‌وده‌ولته‌تی ئەم گه‌لانه‌ به‌کوردستاندا تێپه‌رده‌بێت، سه‌رچاوه‌ گرنگه‌کانی ئا‌ویش که‌وتۆته‌

خاکه‌که‌یا نه‌وه. دا به‌شکردنی کورد به‌سه‌ر چه‌ند ده‌ولته‌تیکه‌ی گه‌وره‌ که‌ له‌ناوچه‌که‌دان، یاخود به‌واتایه‌که‌ی تر به‌سه‌ر زله‌هزه‌ ئیقلیمیه‌کاندا، ده‌کریت بیه‌تته‌ قولاییه‌که‌ی ستراتژی بۆ دروستکردنی پر دیک بۆ دۆستایه‌تی و کۆکردنه‌وه‌ی ئەم گه‌لانه‌ له‌پێناوی پاراستنی ئاسایشی ناوچه‌که‌و پیکه‌وه‌ژایانی ناشتیانه‌و که‌شه‌سه‌ندنی ئابووری کۆمه‌لا‌یه‌تی که‌لتووری‌دا.

سێهه‌م: رۆژه‌لاتی ناوه‌راست بۆ هه‌موو دنیا گرنگه، له‌بهر چه‌ندین هۆکاری ستراتژیی “چونکه‌ ئا‌و که‌به‌گرنگترین شت داده‌نریت، که‌وتۆته‌ خاکی کورده‌وه. نه‌وتیش که‌ بۆ ئه‌وروپا و ئەمریکا و ژاپۆن به‌مه‌سه‌له‌یه‌که‌ی حه‌باتی داده‌نریت، به‌شیکه‌ی زۆری له‌خاکی کورده‌دا به، به‌لام چونکه‌ کورد له‌م هاوکێشه‌ ئیقلیمیه‌دا ده‌ولته‌تیا نییه، ئه‌وا بێ‌گرنگی‌دان ده‌مێننه‌وه، له‌م سۆنگه‌یه‌شه‌وه ئەگه‌ر ئەمریکا ناچار بێت له‌نیوان کورد و عه‌ره‌ب و تورک و فارسدا لایه‌نیک هه‌لبژێریت، ئه‌وا کورد هه‌لبژێریت، به‌هه‌نگه‌ ئه‌وانه‌ی تر هه‌لبه‌بژێریت.

چواره‌م: له‌بهرئه‌وه‌ی ئه‌و ده‌ولته‌تانه‌ی له‌ناوچه‌که‌دان هه‌ر له‌کۆمه‌وه‌ ده‌ولته‌تی مه‌رکه‌زیه‌ی بوون، بۆیه‌ قه‌سره‌کردنی ده‌سه‌لاتی مه‌رکه‌زی بووه‌ته‌ نه‌ریتی زالی له‌یبری خه‌لک و له‌که‌لتووری سیاسی با‌ودا، هه‌ر قه‌سه‌یه‌که‌ی له‌بهرای نامه‌رکه‌زیه‌ی ئۆتۆنۆمی و فیدرالی بکریت، به‌جوداخا‌و‌ازی و بانگه‌شه‌یه‌که‌ بۆ دا به‌شکردنی و لات له‌قه‌لمه‌ده‌دریت، به‌م پێه‌ش به‌خیا نه‌تیکه‌ی نیشتمانی داده‌نریت، ئەمه‌ له‌کاتی‌کدا ده‌بێنن هه‌موو ده‌ولته‌ به‌هێز و پێشکه‌وتوه‌کان له‌دنیادا فیدرالی، که‌چی زۆری ده‌ولته‌ته‌ لا‌واز و دا‌که‌وتوه‌کان مه‌رکه‌زیه‌ی.

ده‌ولته‌تی عیراق له‌ئێ‌وه‌ نیسان (ئه‌پریل)ی 2003 هه‌له‌وه‌شایه‌وه هه‌موو دامه‌زراوه‌کانی هه‌ره‌سیان هینا، له‌راستیشدا ده‌ولته‌ته‌که‌ شایسته‌ی هه‌ره‌سه‌ه‌تیا‌ن بوو و چاوه‌ڕێی ئه‌وه‌شی ده‌کرد، چونکه‌ نه‌کوردو نه‌عه‌ره‌ب و نه‌هیچ قه‌ومییه‌ته‌ یان ئاین یان مه‌زه‌به‌یه‌یک خیری له‌ده‌ولته‌تی عیراق نه‌بینیوه.

ده‌سه‌لاتیکه‌ی مه‌رکه‌زیه‌ی به‌هێز و دا‌په‌ل‌سه‌پنه‌ر، کو‌ده‌ت‌سای سه‌ربازی، پێش‌په‌ل‌کردنی مافه‌کانی مرۆڤ، هه‌موو

ئو کۆله‌کانه‌ ستوونی ها‌وسه‌نگی ئەم ده‌ولته‌ته‌ بوون، نا‌ئارامیش به‌هه‌موو شێوه‌ سیاسی و کۆمه‌لا‌یه‌تی و ئابووری و ده‌روونییه‌کانیه‌وه‌ بالی به‌سه‌ر کۆمه‌له‌ی عیراقدادا کێشابوو، ئەگه‌ واته‌که‌ له‌هه‌ندیک له‌قۆناغه‌کانیدا که‌مه‌یک ئارامی به‌خۆیه‌وه‌ بیه‌ییت، ئه‌وا له‌سایه‌ی سیاسه‌تی نا‌گرو ئاسندا بووه، تێستاش سه‌ره‌له‌نوێ ده‌ولته‌تی عیراق داد‌مه‌ز‌رێتره‌وه‌ عیراقیکه‌ی نوێ بنیات‌ده‌نریت تا‌وه‌کو جێگه‌گیربێت و بالابکات.

په‌وه‌سته‌ چۆن بنیات به‌ریت؟

–پاشه‌روژی عیراق به‌وه‌لامدانه‌وه‌ی ئەم پرسیاره‌وه‌ به‌نده، عیراق ولاتیکی فره‌ قه‌ومییه‌ته‌، فره‌تاین و فره‌ مه‌زه‌به‌یه‌، له‌هه‌ندیک ناوچه‌دا سه‌ره‌نجی تێکه‌لا‌ویه‌که‌ی ئه‌وتۆ ده‌دریت که‌ته‌نانه‌ت به‌مه‌قاشیش له‌یه‌که‌تری جیا‌نا‌کرته‌وه‌، بۆیه‌ ده‌بێت شێوه‌یه‌که‌ له‌پیکه‌وه‌ژایانی ناشتیانه‌ به‌یتره‌ته‌ کایه‌وه‌ که‌جیکه‌ی ره‌زانه‌ندی هه‌موو لایه‌که‌ بێت.

ئهمه‌ش به‌رپیکه‌وتن له‌سه‌ر په‌یماننامه‌یه‌که‌ی سیاسی و کۆمه‌لا‌یه‌تی و قانونی له‌نیوان ئەم قه‌ومییه‌ته‌ و تاین و مه‌زه‌به‌یا‌نه‌وه‌ ده‌یته‌دی به‌جۆری که‌گوزارشت له‌ئیراده‌ی هه‌مووان بکات نه‌که‌ ئیراده‌ی زۆریه‌، هه‌ر زۆریه‌یه‌که‌ بێت چ نه‌ته‌وه‌یه‌ی یان ئاینی یان مه‌زه‌به‌یه‌ی، چونکه‌ سه‌پاندنی ئیراده‌ی زۆریه‌ بێ‌ره‌چا‌و‌کردنی ئیراده‌ی که‌مینه‌ عیراق بۆ تو‌نێلێکی تاریک و ترسناک ده‌گه‌رتیه‌ته‌وه. ده‌بێت کوردیش

پشتگیری دا‌وا‌کارییه‌ ره‌وا‌کانی هه‌موو قه‌ومییه‌ته‌ و تاین و مه‌زه‌به‌یه‌کان بکهن، ته‌نانه‌ت ئەگه‌ر که‌مه‌ و بچو‌و‌کیش بن، به‌لام ناییت خۆیان بکهن به‌وه‌کیلی هیچ لایه‌تیکان، چونکه‌ ئه‌و قه‌ومییه‌تانه‌ چه‌ندین خیا‌ری سه‌ره‌سته‌تیا‌ن هه‌یه، ئه‌وان ده‌توانن بچنه‌ پال مه‌رکه‌ز یاخود بچنه‌ پال هه‌ریه‌ی کورده‌ستانه‌وه، ئەگه‌ر پیکه‌وه‌ژایانیان له‌گه‌ڵ مه‌رکه‌زدا هه‌لبژارد، ئه‌وا کورد ده‌سه‌لاتی ئیقراری مسۆگه‌رکردنی دا‌وا‌کارییه‌کانیان یان رینگه‌ لیگرتنیانی ناییت، ئەگه‌ر پیکه‌وه‌ژایانی له‌گه‌ڵ هه‌رم مه‌زه‌به‌یه‌یه‌، ئه‌وا پێویسته‌ کورد هه‌موو دا‌وا‌کارییه‌کانیان به‌یته‌دی و ناماده‌بن گه‌رته‌ی ئێوده‌ولته‌تیا‌ن پێشکه‌ش بکهن.

ئهم په‌یماننامه‌ سیاسی و کۆمه‌لا‌یه‌تی و قانونیه‌ ده‌بێت ئیراده‌ی کوردی تێدا ره‌نگه‌دا‌سه‌وه‌ و مافو دا‌وا‌کارییه‌کانیان مسۆگه‌ر بکات، به‌مه‌ عیراق له‌کێشه‌یه‌که‌ ده‌ربازی ده‌بێت که‌ له‌دامه‌زرا‌ندی ده‌ولته‌ته‌که‌یه‌وه‌ تا‌وه‌کو رووخانی به‌ده‌سته‌تیه‌وه‌ نا‌اندووبه‌تی و بووته‌ مایه‌ی به‌هه‌مه‌ردانی توانا مرۆیه‌ی و ئابووری و سیاسیه‌کانی ده‌ولته‌تی عیراق.

په‌یه‌وه‌ندی له‌نیوان هه‌ریه‌و مه‌رکه‌زدا

–ئەگه‌ر ده‌سه‌لاتی مه‌رکه‌زیه‌ی له‌به‌غدا وه‌کو ئیستای به‌ی هیچ گۆزانی‌ک به‌یتیه‌وه، ئه‌وا چۆن په‌یه‌وه‌ندییه‌کانی له‌گه‌ڵ هه‌ریه‌ی

که‌ له‌سالی 1992وه له‌ژێر ده‌سه‌لاتی حکومه‌تی هه‌ریه‌دا به‌وه‌که‌ر خۆی ده‌مێنیه‌ته‌وه، به‌لام نا‌چه‌کانی‌تر دوو جۆرن، هه‌ندیکان هیچ نا‌کۆکیان له‌سه‌ر نییه‌ که‌ناوچه‌ی کورده‌نشین، به‌لام هه‌ندیکه‌ی‌تریان نا‌کۆکیان له‌سه‌ره. ئه‌وانه‌ی هیچ نا‌کۆکیان له‌سه‌ر نییه‌ بجزینه‌ پال هه‌ریه‌ی کورده‌ستان، به‌لام ئه‌وانی دیکه‌ تا‌وتوتی‌کردنیان بۆ دانوستاندنی پاشه‌روژ دا‌بخه‌رت.

به‌هه‌س دانی به‌چه‌ندین شو‌تندا نا‌بوو به‌خاکی کوردی له‌قه‌لم ده‌دان، به‌لام به‌بیا‌نووی بوونی نه‌وت له‌و شو‌تانه‌ یان به‌به‌هانه‌ی پاراستنی عیراق له‌په‌لاماره‌کانی ئێران و تورکیا وه‌ی‌تر، قه‌سولی نه‌ده‌کرد بجزینه‌ پال کورده‌ستانه‌وه، به‌و بیا‌نووه‌ی گۆیه‌ به‌کاره‌یتانی نه‌وت و پاراستنی عیراق له‌ده‌سه‌لاته‌کانی حکومه‌تی نا‌ه‌ندن.

ده‌یان نه‌خشه‌ی کۆن و ئامارو لی‌کۆلینه‌وه هه‌ن که‌په‌شتگیری دا‌وا‌کارییه‌کانی کورد ده‌که‌ن، تازه‌ترینیان ئه‌وه‌سه‌نه‌کانی به‌رپێز عه‌بدوله‌زاق ئەله‌سه‌نی و دکتۆر شاکر خه‌صباک‌ن که‌هه‌ردووکیان به‌روونی سنووری کورده‌ستانی عیراقیان دیاریکردوه.

مو‌لکداریه‌تی سامانی سروشتی

–له‌سالی 1927وه نه‌وت له‌که‌رکوک ده‌رده‌هێنریت، له‌هه‌ندیک قۆناغه‌دا به‌هه‌مه‌که‌ رۆژانه له‌دوو ملیۆن به‌رمیل زیاتر بووه، له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا ئه‌وه‌ی که‌رکوک بیه‌ییت ده‌زانیت به‌که‌ دۆلار له‌داهاتی نه‌وتی که‌رکوک بۆ شاره‌که‌ خه‌رجه‌که‌راوه، چونکه‌ مه‌رکه‌ز به‌تالانی ده‌برد، وه‌نه‌بیت به‌سه‌رو شاره‌ ده‌وله‌مه‌نده‌کانی‌تریش وه‌زعیا‌ن له‌که‌رکوک با‌ش‌بوویت، بۆیه:

–پێویسته‌ سامانی سروشتی سه‌رخاکی کورده‌ستان و ئه‌وه‌ی نا‌خی خا‌که‌کی مافی حکومه‌تی هه‌ریه‌ی کورده‌ستان بێت و پێویسته‌ به‌کاره‌یتان و هه‌ریه‌ی بێت، ده‌شپه‌ت ریکه‌وتن له‌سه‌ر ئه‌و به‌شه‌ بکریت که‌ به‌مه‌رکه‌ز ده‌دریت، ئەگه‌ر مه‌سه‌له‌که‌ پێویستی‌ی‌ی‌ کرد، ئه‌وا ده‌کریت حکومه‌تی هه‌ریه‌ی کورده‌ستان

ده‌سه‌لاتی حکومه‌تی هه‌ریه‌ی چی‌یه‌؟ ده‌سه‌لاتی حکومه‌تی هه‌ریه‌ی کورده‌ستان له‌مه‌زۆرک‌نی رینگه‌وتنه‌وه‌ی ئابووری و بازرگانی و که‌لتووری و له‌به‌کاره‌یتانی سامانه‌ سروشتیه‌کان و پاراستنی گه‌لی کورده‌دا چی‌یه‌؟

ده‌سه‌لاته‌کانی هه‌ریه‌ی:

–پێویسته‌ مه‌رکه‌ز به‌ره‌می دان به‌حکومه‌تی هه‌ریه‌ی کورده‌ستانا‌ن بنیت و حالته‌ی (دۆخی ئەم‌ری واقیع) بکات به‌حالته‌ی (دۆخی قانون)، ئه‌و ده‌سه‌لاتانه‌ی که‌ ئه‌وه‌مه‌نی نیشتمانی کورده‌ستان و حکومه‌تی هه‌ریه‌ی کورده‌ستان پیا‌ده‌یان ده‌کرد وه‌کو خۆیان به‌یتنه‌وه، ته‌نیا کاروباری ده‌روه‌ نه‌ییت، له‌مه‌شدا پێویسته‌ را‌وب‌چوونی کورد له‌هه‌موو ئه‌و ریکه‌وتن و په‌یمانمانه‌دا ره‌چا‌و‌بکریت که‌به‌نا‌وی عیراقه‌وه مۆرده‌کریت. له‌کورده‌ستانیش ئه‌وه‌بیت بۆ ئه‌و قانونه‌ ده‌مێنیه‌ته‌وه‌ که‌ئه‌وه‌مه‌نی نیشتمانی کورده‌ستان ده‌ری‌کردوون و ده‌ربانه‌کات، هه‌ر قه‌انونیکه‌ی مه‌رکه‌زیش که‌ره‌زانه‌ندی په‌رله‌مانی کورده‌ستانی له‌سه‌ر نه‌ییت، له‌هه‌رت‌ندا کاری بێ‌نا‌کریت، په‌یه‌وه‌ندی ئێران هه‌ریه‌ی مه‌رکه‌ز و سه‌روک وه‌زیرانی هه‌ریه‌وه‌ ده‌بیت، له‌حالته‌ی بوونی نا‌کۆکیه‌کیش له‌نیوان یا‌سا‌کانی مه‌رکه‌ز و هه‌ریه‌دا، دا‌گایه‌کی دا‌وه‌ری تێکه‌لا‌و یه‌کلایه‌ی ده‌کاته‌وه.

سنووری هه‌ریه‌ی کورده‌ستان کو‌یه‌؟

–ئهم کێشه‌ ئالۆزه‌ به‌دریژایی ته‌مه‌نی ده‌ولته‌تی عیراق یه‌کێک بووه‌ له‌گۆرێ کۆپه‌ره‌کان و مایه‌ی نا‌کۆکی بووه‌ له‌نیوان سه‌رکه‌رده‌کانی کوردو حکومه‌تی مه‌رکه‌زیدا، هۆ‌کاریکیش بووه‌ بۆ نه‌گه‌یشته‌ن به‌رپیکه‌وتن له‌نیوان هه‌ردو‌ولا‌دا، حالی حازر ئه‌و ناوچه‌یه‌ی

دا‌وا‌کاری حکومه‌ت ده‌بیت. دیاریکردنی بو‌ده‌یه‌ به‌رگری له‌نا‌و بو‌ده‌یه‌ی گشتی سا‌لانه‌ به‌رپێزی (4%) ده‌شپه‌ت وه‌زیریه‌ی به‌رگری که‌سیکی مه‌ده‌نی بیه‌ت و ناییت سو‌یا ده‌ست له‌سیاسه‌ت و کاروباری نا‌وخۆ وه‌ریدات، ناییت له‌وه‌رگرتن و سپاردنی پۆسته‌ حساسه‌کاندا به‌هۆی نه‌ژاد یان ئاین یان تابه‌فه‌ یان ره‌گه‌زه‌وه‌ جیا‌وازی بکریت، ناشپه‌ت سو‌یا ئه‌و فه‌رمانانه‌ی فه‌رمانده‌یه‌ی سه‌ربازی جێبه‌جێکات گه‌ر بێتو پێچه‌وانه‌ی جا‌رنامه‌ی گه‌ردوونی مافه‌کانی مرۆڤو بره‌گه‌کانی ده‌ستورین، به‌پێچه‌وانه‌وه‌ جێبه‌جێکار خۆی تووشی لێ‌په‌نجینه‌وه‌ سزای یا‌سایه‌ی ده‌کات. پێویسته‌ جوجۆلی یه‌که‌ سه‌ربازییه‌کان له‌عیراقدادا به‌ره‌زانه‌ندی ئه‌وه‌مه‌نی نیشتمانی و له‌کورده‌ستاندا پێویسته‌ به‌ره‌زانه‌ندی په‌رله‌مانی کورده‌ستان بێت.

زمانی ره‌سمی

–هه‌ردوو زمانی عه‌ره‌بی و کوردی زمانی ره‌سمین، قه‌سولی بجه‌ینه‌یه‌ی و ده‌ستوور و قانونه‌ مه‌رکه‌زیه‌کان به‌هه‌ردوو زمانی عه‌ره‌بی و کوردی ده‌نووسرین و (الوقائع العراقيه‌) به‌هه‌ردوو زمانه‌که‌ بلا‌یان ده‌کاته‌وه.

–ده‌سته‌واژه‌ی کۆماری عیراق به‌عه‌ره‌بی و کوردی له‌پاسپۆرته‌کاندا ده‌نووسریت، هه‌روه‌ک ئوسین له‌سه‌ر درا‌وی عیراقی به‌هه‌ردوو زمانه‌که‌ ده‌بیت.

–عه‌ره‌ب و کوردو تورکمان و کلدۆنا‌شورییه‌کان مافی ئه‌وه‌یان ده‌بیت زمانی تابه‌تی خۆیان له‌خۆ‌ب‌سند‌گاو له‌را‌گه‌یا‌ندن و له‌بۆ‌نه‌ تابه‌تیه‌کاندا به‌کاربه‌یتن.

ئاین و ده‌ولته‌ت

–کورده‌ستان له‌رووی ئاینیه‌وه هه‌لومه‌رجیکه‌ی هه‌یه‌ که‌ له‌چه‌ندین ناوچه‌کانی تری عیراق جیا‌وازه، چونکه‌ له‌کورده‌ستاندا موسلمان (به‌سو‌ننه‌و شیعه‌) هه‌ن و مه‌سیحی به‌مه‌زه‌به‌ جۆرا‌وجۆره‌کانیان هه‌ن و ئیزدییه‌کان و کاکه‌به‌یه‌کان پیکه‌وه‌ ده‌ژین. با‌رو‌دۆخی کۆمه‌لا‌یه‌تی-ئاینی له‌سلیمانی جیا‌به‌ له‌با‌رو‌دۆخی کۆمه‌لا‌یه‌تی-ئاینی له‌نه‌ج‌ه‌ف، ناییت هیچ لایه‌نیک هه‌لومه‌رجی خۆی به‌سه‌ر لایه‌نه‌که‌ی‌تردا به‌سه‌په‌یت، به‌هه‌نگه‌ ده‌بیت هه‌ر لایه‌نیک ریز له‌تایه‌به‌ته‌ندییه‌کانی لایه‌نه‌که‌ی‌تر بگریت.

ئه‌ه‌یشتن و سه‌په‌نه‌وه‌ی شو‌ینه‌وا‌ری ته‌عریب

–هه‌ر ها‌و‌ولته‌یه‌که‌ی عیراقی مافی نیشه‌ته‌جی‌بوونی له‌هه‌ر شو‌ینتیکه‌ی عیراقدادا هه‌یه‌و بۆی هه‌یه‌ له‌بۆ‌زیفه‌ حکومییه‌کان یاخود که‌رتی تابه‌ته‌دا کاربکات، هه‌روه‌ک مافی مو‌لکداریه‌تی خانوو زه‌وی کشتوکالی و دوکان و ئه‌نجامدانی پرۆژه‌ی با‌زرگانی هه‌یه.

–هه‌موو ئه‌و په‌رله‌مانه‌ی نا‌چاربوون له‌بهر هه‌ر هۆیه‌که‌ بێت، قه‌ومییه‌ت یان ئاینی خۆیان بگۆرن، بۆیان هه‌یه‌ له‌هه‌ر پرۆسه‌یه‌که‌ی ئامار که‌ له‌ولاتدا ده‌کریت ئەمه‌ راستبکه‌نه‌وه، مافی ته‌وا‌و‌یشیان هه‌یه‌ بێ‌شه‌رم یان ترس ناسنامه‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌ی راسته‌قینه‌و ئاینی خۆیان بنوسن.

دا‌وا‌کارییه‌کانی ئه‌وه‌ی نو‌ی کوردی عیراق زۆر زیاتره‌ له‌وانه‌ی له‌م وتاره‌دا ها‌توون، به‌لام جێبه‌جێکردنی ئەم دا‌وا‌کاریانه‌ له‌په‌یماننامه‌ی کۆمه‌لا‌یه‌تی و سیاسی و قه‌سولی عیراقی نو‌ی و چه‌سپاندنی له‌ده‌ستووری عیراق چه‌سه‌پاندنی له‌ده‌ستووری عیراق به‌گه‌رتیه‌که‌ی نی‌وده‌ولته‌تی. ده‌بیته‌ سه‌ره‌تای قۆناغیکه‌ی نو‌ی له‌رۆژه‌لاتی نا‌وه‌راستدا.

ده‌یان نه‌خشه‌ی کۆن و ئامارو لی‌کۆلینه‌وه‌ هه‌ن که‌ پشتگیری دا‌وا‌کارییه‌کانی کورد ده‌که‌ن، تازه‌ترینیان نووسینه‌کانی به‌رپێز عه‌بدوله‌زاق شاکر خه‌صباک‌ن که‌هه‌ردووکیان به‌روونی سنووری کورده‌ستانی عیراقیان دیاریکردوه